

mange Steder ikke vidst, hvad Ret han efter den bestaaende Lovgivning var i Besiddelse af, men efterhaanden som Vandmølleeierne komme til Kundskab derom, forbyde de de Jordbrugere, der allerede have benyttet Bandet paa denne Maade, fremdeles at gjøre Brug deraf. Det forekommer mig at være en Ubillighed, at den Gjødningskraft, som Bandet ved at gennemsvøve Jorden fører med sig, hvilken nu føres bort med Strømmen og gaaer ubenyttet til Havet, er Gjødningskraft, der maafee er ligesaa meget værd som den, der paa anden Maade skaffes tilveie, og som maafee i sin Heelhed rigtig anvendt vilde blive ligesaa uundværlig som den anden, ikke maa anvendes, naar det kan bevises, at dens Gavnlighed er flere Gange større end den Skade; dens Afbenyttelse kan forarsage. Efter Grundlovens Bud kan en Mand tilpligtes at afstaae sin Eiendom, naar Almeenvellet fordrer det, men jeg kan ikke see rettere, end at Bandeds Brug paa denne Maade i høi Grad er i Almeenvellets Interesse, og desuden kan jeg ikke erkjende, at Møllernes Ret i denne Henseende er en fuldkommen Eiendomsret. Jeg troer snarere, den maa kaldes et reelt Privilegium, thi Jordbrugeren maa dog have en naturlig Ret til at benytte Bandet. Jeg skal tillade mig at anføre et Par Exempler paa Møllernes Fremfærd i denne Henseende. En mig bekjendt Mand havde blandt Andet en ubetydelig Strøm, som gik tæt forbi hans Gaard. Han optog denne Strøm og satte sit Møddingsband i Forbindelse med den, for dermed at bevande et Stykke Jord tæt ved Gaarden, men han lod Bandet løbe tilbage til Strømmen igjen, inden den forlod hans Eiendom. Den nærboende Møller lagde Sag an mod ham, og han blev saavel ved Underrettens som ved Overrettens Dom kjendt uberettiget til at benytte Bandet paa Grund af, at han ikke kunde bevise, at han ikke derved skadede Mølleeieren. En anden Mand havde dannet en Forening, hvis Formaal var at bevande et større Stykke Hede og nogle mindre Stykker Eng; han havde ikke mindste Anelse om, at Rogen vilde forbyde ham at benytte Bandet; men det skete alligevel, idet Eieren af en Mølle, der laa $1\frac{1}{2}$ Mil nedfor den paagjældende

Eiendom, at sige, naar man maaaler med Strømmen, lagde Sag an mod ham, og denne Sag har nu staaet hen i 3 Aar. Ved Underrettens Dom blev Manden kjendt uberettiget til at benytte Bandet; Sagen blev da indantet for Overretten, hvor den nu har henstaaet i over $1\frac{1}{2}$ Aar. Ved Underretten blev det oplyst, at da Sagen blev anlagt, var Møllerens Stemmeværk utæt, hans Vandhjul brostfældigt, saa at der forbrügte meget mere Vand, end der behøvedes; fremdeles blev det oplyst, at Halvdelen af Møllebæmningen var indtaget til andet Brug, og den anden halve Deel næsten tilgroet, saa at der alene maledes med Strømmen, og endelig blev det oplyst, at Mølleren selv vandede et betydeligt Stykke Jord, og at Bandet, som han dertil brugte af Møllestrømmen, gik udenom Møllen. Der kan vel indveendes, at der er mange Bandløb, hvorved der ikke ligger Møller, men Enhver, der har noget Bekjendtskab til Landet, veed dog, at det er Tilfældet med en stor Deel, jeg kan sige med den største Deel af Strømmene, og det er derfor min Mening, at Møllerne burde kunne tilpligtes enten Heelt eller tildeels at afstaae deres Ret til Bandet mod Erstatning, samt til, inden de gjorde en Fording paa en saadan, at indrette deres Stemmeværk og Vandhjul paa en vandbesparende Maade. Der er efter min Mening endnu en Feil ved denne Paragraph, nemlig at man i alle Tilfælde skal have en Landvæsenscommissionskjendelse, inden man maa benytte Bandet; jeg troer, at det vil være for bekosteligt for den mindre bemidlede Løbseier, naar han skal have Landvæsenscommissionsen for at bevise sin Ret til at benytte Bandet. Der kan være mange Huismand, hvis Løb ikke er mere værd, end hvad en saadan Landvæsenscommissionskjendelse kan koste, og dog kan dette lille Stykke Jord have lige saa stor Betydning for ham, som 100 Edr. Land for den Formuende; jeg mener, at denne Bestemmelse kunde forandres Noget i Lighed med, hvad der med Hensyn til Bands Afledning er bestemt om Synsmandene for de mindre Bandløb, om end med nogle Forandringer. Jeg troer ogsaa, det er en Feil, at, naar der gaaer en betydelig Strøm gennem en betydelig Engflade, maafee bestaaende af flere huns-